

univerzitná knižnica
v bratislave

SRBSKÉ RUKOPISY NA SLOVENSKU

Prezentácia knihy za účasti srbských autorov pod záštitou ministra kultúry SR

**9. 11. 2017 • Univerzitná knižnica v Bratislave
seminárna sála UKB, Klariská 5**

Tlačová správa: 8. 11. 2017

Univerzitná knižnica v Bratislave Vás srdečne pozýva na prezentáciu knihy „*Srbské rukopisy na Slovensku*“, ktorá sa bude konať dňa 9. 11. 2017 o 11.00 hod v priestoroch Seminárnej sály UKB na Klariskej ulici 5 v Bratislave, za účasti srbských autorov – členov vedecko-výskumného tímu. Podujatie sa koná pod záštitou ministra kultúry Slovenskej republiky Marka Maďariča. Spoluorganizátormi prezentácie knihy sú aj Knižnica Srbského patriarchátu a Kultúrny inštitút Srbov na Slovensku. Podujatie slávnostne otvoria Ing. Silvia Stasselová, generálna riaditeľka Univerzitnej knižnice v Bratislave a PhDr. Radoslav Ragač, PhD., generálny riaditeľ sekcie kultúrneho dedičstva Ministerstva kultúry, za osobnej účasti J.E. Šani Dermaku, veľvyslanca Srbskej republiky na Slovensku.

Publikácia „*Srbské rukopisy na Slovensku*“ predstavuje katalógovým spôsobom spracovaný archeografický opis srbských rukopisných kníh a cyrilských zlomkov v zbierkach slovenských pamäťových inštitúcií. Konkrétne ide o diela z fondov Univerzitnej knižnice v Bratislave, Slovenskej národnej knižnice – Literárneho archívu v Martine, Východoslovenského múzea v Košiciach a Knižnice Gréckokatolíckej teologickej fakulty v Prešove.

Srbské rukopisy sa na Slovensku nachádzajú iba výnimočne a nikdy neboli slovenskými zbierkotvornými inštitúciami systematicky zhromažďované. Zachovaných je ich celkovo sedem, pričom jeden rukopis je známy už iba z literatúry a fyzicky sa nezachoval.

Rukopisy sú v knihe spracované na základe priameho štúdia originálov v mieste ich deponovania a následného vedeckého rozboru textov. Ich opis pozostáva zo záhlavia, kodikologického opisu, opisu väzby, doby vzniku, písma a jazyka, maľovaných ozdôb, obsahu, marginálií a zápisov výberovej bibliografie.

Vydavateľom publikácie je Knižnica Srbského patriarchátu, najstaršia knižnica v Srbsku, kde pôsobí od počiatkov srbskej cirkevnej samostatnosti. Jej zriaďovateľom je Srbská pravoslávna cirkev. Knižnica pôsobí v sídle srbského patriarchátu v Belehrade a je zvláštnou organizačnou jednotkou Srbskej pravoslávnej cirkvi, a ako taká je zapísaná ako samostatný subjekt v registri cirkví a náboženských spoločnosti Ministerstva spravodlivosti Srbskej republiky.

Srbské rukopisy na Slovensku bližšie predstavia experti:

- **Dr. Zoran Nedeljković**, riaditeľ Knižnice Srbského patriarchátu a koordinátor projektu mapovania a vedeckého spracovania srbských rukopisov roztrúsených po svete v knižniciach mimo Srbska, ktorý realizuje Srbská pravoslávna cirkev prostredníctvom svojej inštitúcie Knižnice Srbského patriarchátu.
- **prof. Zoran RANKOVIĆ**, filológ a od roku 2017 profesor cirkevnoslovanského jazyka na Pravoslávnej bohoslovenckej fakulte Univerzity v Belehrade. Je významným členom tímu vedecko-výskumného projektu o srbských rukopisoch v knižniciach mimo Srbska, v prezentovanej publikácii je autorom základného textu (opis rukopisov, registre).
- **prof. Branislav TODIĆ**, profesor na Oddelení dejín umenia Filozofickej fakulty Univerzity v Belehrade a člen tímu vedecko-výskumného projektu o srbských rukopisoch v knižniciach mimo Srbska. Bol recenzentom prezentovanej publikácie a odborným poradcom pri spracovaní opisov rukopisov z umelecko-výtvarného i historického hľadiska. Je jedným z najvýznamnejších znalcov dejín a umenia stredoveku nielen v Srbsku, ale i na Balkáne.

Výskum srbských rukopisov v rámci vedecko-výskumného projektu sa realizoval okrem Slovenska aj v Českej republike, Maďarsku, Rakúsku a ďalších krajinách. Bližšie informácie o výskume na Slovensku sú dostupné vo videu s názvom *Staro srpsko pisano nasleđe: Rukopisi iz Slovačke* na portáli YouTube. Prvým vydaným opusom bol katalóg srbských rukopisov z Českej republiky (2015), slovenský vyšiel druhý v poradí (2017) a do tlače sa pripravuje 4-zväzkový katalóg z Maďarska. V súčasnosti sa dokončujú výskumné práce v Rakúskej národnej knižnici vo Viedni, paralelne prebiehajú výskumy vo Vatikánskej knižnici a archíve.

Súčasťou prezentácie knihy bude aj sprievodná **výstava – ukážka srbských rukopisných diel z fondov Univerzitnej knižnice v Bratislave**. Cyrilské rukopisy UKB, obsiahnuté v knihe, pochádzajú zo 14. – 18. storočia. Sú písané v cirkevnej slovančine a používali sa pri náboženských obradoch. UKB tieto vzácne dokumenty získala kúpou v antikvariáte a od súkromných vlastníkov. Na výstave budú odprezentované dva rukopisy častí Nového zákona zo 14. – 15. storočia (Dejania apostoskije, Jevangelija Joanna), Psaltir zo 16. storočia (tento zväzok obsahuje viac titulov) a Pesme crkvenné i svetske z 18. storočia.

Okrem rukopisov uvedených v knihe počas podujatia v Univerzitnej knižnici v Bratislave vystavíme aj ďalšie cyrilské rukopisy zo 17. – 18. storočia, ktoré sú charakterom príbuzné rukopisom uvedeným vyššie. Ide o rukopisy, ktorých texty sa tiež používali pri cirkevných obradoch, a to Triod cvetnaja, Irmologiony, Akafisty, kánony. Tešíme sa na stretnutie v UKB.

Kontakt / Univerzitná knižnica v Bratislave:

Ing. Silvia Stasselová
generálna riaditeľka
Univerzitná knižnica v Bratislave
02/20466222, 0905 657138
silvia.stasselova@ulib.sk